

Пригодій А. В.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності

Горчинська Катерина Віталіївна

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності
Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО НАВЧАННЯ ОСНОВ ДИЗАЙНУ У ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Швидка зміна сучасного світу та потреб суспільства вимагає від сучасного випускника закладу загальної середньої освіти не просто певного рівня знань, а й додаткової спеціальної підготовки для подальшого навчання на наступному етапі навчального процесу. Таким чином, цей підхід реалізується в концепції профільного навчання.

Реалізація профільного навчання у закладах загальної середньої освіти спрямована на надання учням широкого вибору освітніх програм для отримання максимального обсягу теоретичних та практичних знань певної спрямованості. Зміни у структурі, змісті та організації освітнього процесу диктують нові вимоги до професійної компетентності вчителя. Організація профільного навчання можлива лише за наявності висококваліфікованих кадрів, здатних реалізовувати програму профільних дисциплін з урахуванням актуальних тенденцій.

Вчителі повинні мати уявлення про зміни, що відбуваються в освіті, що стосуються змісту, освітніх технологій, нормативного та навчально-методичного забезпечення, принципів оцінювання результатів.

Педагог, який працює в системі профільного навчання, повинен мати такі знання:

- знати нормативні документи, що визначають концепцію профільної освіти;

- володіти методологічними поняттями реалізації особистісно орієнтованого, індивідуального та компетентнісного підходів;
- досконало володіти предметним змістом на профільному рівні;
- знати методики та технології організації різних видів практичної діяльності учнів, таких як проєктна та дослідницька.

Крім знань, умінь та навичок, професійна компетентність педагога характеризується також особистісними якостями, що відображають готовність до роботи в профільних класах - особливості характеру і темпераменту, пам'яті, мислення, сприйняття, здатність до адаптації, проєктування власної діяльності.

Практична спрямованість профільного навчання вимагає від учителя змін статусу – науковця, дослідника, практика, фахівця. Вчитель організовує наукову, експериментальну та інноваційну роботу учнів.

Високі вимоги до компетентності педагогів, які реалізують профільне навчання, призводять до нових форм навчання педагогічних кадрів.

Для проведення модернізації підготовки майбутніх учителів технологій для роботи в системі профільного навчання учнів, необхідно використовувати нові положення, принципи та ідеї, керуючись якими можна будувати теорію й вдосконалювати практику підготовки вчителів різних спеціалізацій та профілів для роботи в системі профільної освіти старшокласників [1].

Основним завданням освітнього процесу при підготовці майбутніх учителів технологій в закладах вищої освіти стає підготовка компетентного фахівця, духовно багатого, який творчо розвивається і цілеспрямовано реалізує свої можливості у художньо-творчій та професійній діяльності.

На сучасному етапі фахової підготовки майбутніх учителів технологій необхідний вихід на дизайн через гуманітаризацію, підвищення соціокультурної та економічної функціональності професійної праці. Оскільки дизайн є складовою духовної та естетичної культури, то це сприяє його інтеграції з іншими видами художньої діяльності, злиття їх у вигляді синтезу мистецтв, що має велику культурну цінність для формування інтелектуального потенціалу,

розвитку творчої індивідуальності студента та умінь особистості переробляти великі обсяги інформації.

На сьогоднішній день дизайн-освіта є соціально необхідною частиною загальної професійної освіти.

Серед найефективніших форм та методів можна назвати різноманітні види лекцій, ділові ігри, метод дизайн-проектів, метод комп'ютерних технологій.

Для підвищення ефективної підготовки майбутніх учителів технологій до профільного навчання учнів старших класів основ дизайну слід спиратися на основи проблемного, проектного та особистісно-розвивального навчання, оскільки вони спрямовані на розвиток естетичних почуттів та підвищення рівня внутрішньої культури особистості педагога-дизайнера.

З метою побудови оптимального освітнього процесу на другому (магістерському) рівні вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» для майбутніх фахівців за спеціалізацією «Графічний дизайн» введені навчальні дисципліни (освітні компоненти) - «Теорія дизайну», «Основи веб-дизайну», «Методика профільного навчання» (за спеціалізацією «Основи дизайну»).

Навчальні дисципліни «Теорія дизайну», «Основи веб-дизайну», дозволяють не лише дати певні знання у цій галузі, а й розкрити творчі, інтелектуальні, проектні, технічні, конструкторські, дизайнерські здібності, сформувати творчі якості, які дають можливість ефективно вирішувати стандартні та нестандартні завдання створення «віртуальних світів», а також відіграють істотну роль у розвитку пізнавальної діяльності особистості через освоєння засобів і методів технічного моделювання. Технічне, конструкторське мислення, що формується при оволодінні даними освітніми компонентами, набуває загальнонаукового значення, а вміння, навички та способи діяльності, що освоюються при їх вивченні, мають загально-інтелектуальний, загальнонавчальний, надпредметний науковий характер, які входять до найважливіших компетенцій сучасної людини.

Навчальна дисципліна «Методика профільного навчання» допомагає набуті знання з методики навчання технологій у профільній школі, виробити вміння створювати ефективні навчальні ситуації в освітньому процесі, виробити зрілість методичних суджень щодо специфіки викладання технологічного профілю в школі, оволодіти теоретичними, методичними знаннями та вміннями проведення уроків профільного навчання у старшій школі відповідно до нових тенденцій реформування освітньої галузі «Технологія».

Отже, першим організаційним компонентом дидактичних умов підготовки майбутніх учителів технологій до профільного навчання учнів старших класів основ дизайну є забезпечення єдності теоретичної та практичної підготовки з основ дизайну при вивченні навчальних дисциплін «Теорія дизайну», «Основи веб-дизайну»; другим компонентом є методичні знання, які необхідні при побудові та організації освітнього процесу та третій компонент дидактичних умов є мотиваційний, який пов'язаний з особистістю студента – формування особистісно-професійної компетентності, розширення потреби майбутніх вчителів до навчання основ дизайну в профільній школі тощо [2].

Список використаних джерел:

1. Пригодій М.А. Теоретичні основи підготовки майбутніх учителів технологій до профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 13. Проблеми трудової та професійної підготовки. 2017. Випуск 8. С. 80-85.

2. Слабко В.М. Дидактичні умови підготовки майбутніх вчителів технологій з основ дизайну. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». 2011. Том 1. № 59. С. 314-318.